

MORAŠICKÝ

OBČASNÍK č. 58

Nařízení obce

Od 12. března 2017 platí v naší obci nové Nařízení obce č. 3/2017, kterým je vydán tržní řád. Hlavním záměrem tohoto nařízení je zakázat podomní a pouliční prodej zboží a nabízení služeb různými, mnohokrát pochybnými subjekty a osobami. Víte, že i v našich vesnicích se pohybují auta, jejichž osádky nabízí motorové pily, okapy, deky a další. Toto zboží je sice na první pohled laciné, avšak převážně nevalné kvality, mnohdy i pochybného původu a možnost jeho reklamace je ve většině případů nemožná. V posledních letech je pak zásadním problémem nabízení nových poskytovatelů energií, operátorů a podobných služeb. I v tomto případě dealeri jednájí často nevhodně, zejména u starších občanů nepodávají přesné informace, slibují služby, které později neposkytnou a často k podpisu smluv vlastně občana dotlačí neodbytným jednáním.

Cílem nařízení však není znemožnit Vám přístup k novým službám. Pokud firma nabídne své služby například letáky a občan se s ní spojí a domluví si jejich návštěvu nebo si najde služby např. na internetu a opět se s nimi domluví, potom se nejedná o podomní prodej a nic nebrání v jednání přímo u Vás doma. Prodejce však může navštívit pouze ty občany, se kterými má domluvené jednání.

Závěrem prosím dovolte jedno doporučení. Pokud se u Vás nezvaná návštěva přesto objeví, v žádném případě ji nepouštějte do domu či bytu a rozhodně jim nedávejte žádné peníze. Nemusí se jednat pouze o prodejce, ale i o osoby předstírající např. nějaké své nesnáze, požadující půjčku v tíživé situaci, představující se jako přátelé příbuzných, kterým přijeli pro peníze, falešné zástupce firem, kteří Vám přinesli vrácené přeplatky a podobné finty. Takovéto návštěvy ve většině případů končí okradením důvěřivých občanů. V případě nechtěných návštěv nebo podomních prodejců volejte tísňovou linku Policie ČR 158 (na základě uvedeného nařízení je možný jejich postih) nebo se můžete obrátit přímo na mě mobilní telefon 601342933 a já potřebné zařídím.

Karel Rajman

..

Ze života obce

V psinci Pohodlí máme již od května loňského roku umístěného psa, který byl odchycen v Morašicích u školy. Jedná se o mladého černého křížence labradora, přítulné povahy, učenlivého. Pokud by měl někdo z občanů o psa zájem nebo věděl o někom, kdo by si chtěl tohoto psa vzít za vlastního, může se na psa podívat na webových stránkách Litomyšle www.litomysl.cz v sekci Občan odstavec Městská policie – útulek. Prohlídku na místě je nutné předem telefonicky domluvit se správcem psince p. Šlégrem na tel. 605873528.

Ani v zimě jsme úplně nezaháleli a proběhlo několik pěkných akcí. Na Silvestra se nejen fotbalisté přišli proběhnout na hřiště na silvestrovský fotbálek, sešlo se téměř 30 fotbalistů všech generací. Základní škola uspořádala v tělocvičně i dalších prostorách školy dětský karneval, účast byla hojná a děti se dobře bavily. Vesnicí prošel i masopustní průvod dětí ze základní školy, na návsi měly připravený pěkný program, jenom škoda, že byla velká zima a vítr, tak jsme se rozcházeli značně prokřehlí. Pro dospělé byly připraveny 2 plesy – myslivecký a obecní, oba se vydařily a proběhly bez větších problémů. V Litomyšli na zimním stadionu proběhlo obecní bruslení, opět nás mile potěšila hojná účast dětí i dospělých, kluci i dospělí kluci si i hokej zahráli. Místo druhého bruslení bude plavání. Ve fotogalerii na stránkách obce www.morasice.cz najdete několik fotek z těchto akcí.

Upozorňujeme, že poplatky za odpad musí být zaplacený na tento rok do konce března 2017. Poplatky ze psů byly splatné do konce února 2017. Stále ještě můžete přijít zaplatit i vy, kteří jste zapomněli.

Od dubna nastoupí v naší obci nový technický pracovník, který se bude starat hlavně o úklid a čistotu obce. Dále se podařilo zajistit brigádníky, kteří nám vypomohou s úklidem a ošetřováním zeleně. Protože však plochy, které se musí uklidit jsou rozsáhlé, budeme vděční, pokud s jarním úklidem před svými domy pomůžete. Děkujeme.

POZVÁNKA NA PLAVÁNÍ

V pátek dne 24. března 2017 v době od 19.00 do 20.30 hod. je pro naše občany zajištěn krytý plavecký bazén v Litomyšli. Zveme malé i velké, vstup pro naše občany je zdarma.

SETKÁNÍ SENIORŮ

V neděli dne 26. března 2017 ve 14.00 hod. se koná v Lubné v kulturním zařízení Skalka setkání seniorů Mikroregionu Litomyšsko Desinka. K poslechu hraje dechová skupina DOLNOVANKA, občerstvení je zajištěno.

Autobusy dopravující účastníky budou mít zastávky takto:

13.00 hod. Morašice, zastávka u obecního úřadu

13.05 hod. Lažany, odbočka na Říkovice

13.10 hod. Říkovice, dolní zastávka

Jak se chovat či nechovat v přírodě

Honební společnost Osík obhospodaruje pozemky okolo Osíka od Litomyšle okolo Nové Vsi, Pohodlí, Dolního Újezdu, Jiříkova, Říkovice a Višňarů k Litomyšli.

Protože se v poslední době hodně rozmohlo využívání této krajiny k volnočasovým aktivitám, chceme vás upozornit na některá zákonná ustanovení, která je třeba dodržovat, aby

nedocházelo ke konfliktům. V první řadě bych chtěl upozornit na enormní nárůst chovu psů v posledních letech a jejich venčení na honebních pozemcích. Sám víc jak 40 let provozuji myslivost, jsem chovatelem a cvičitelem psů. To, co někteří majitelé psů se svými miláčky provádějí, je však trestuhodné. Každý pes je od přírody lovec, který to má v genech a za jeho chování a ovladatelnost může pouze jeho „páníček“. Jeho tvrzení, že si jeho pes jen tak běhá a ničemu neublíží, je lež. Podle zákona může majitel psa se svým miláčkem mimo intravilán obce chodit pouze po veřejných cestách a musí držet psa na vodítku. Pokud se pes vzdálí z vlivu svého pána, plíží se za zvěř nebo ji štve, může být za určitých okolností i zastřelen. Co si myslet o lidech, kteří se pohybují po polích cizího vlastníka se vzrostlou kulturou s volně puštěným psem? Vlastníci těchto pozemků se vám přece také neprochází po vaší zahrádce.

Přál bych každému vidět na sněhu stříkance barvy (v myslivecké mluvě – krve) po zápase kusu srnčí zvěře pronásledované případně vaším psem. Po dohledání tohoto kusu vycvičeným loveckým psem spatříte kus srnčího potrahaného od psů, vytrhané maso z kýty a kolem poletují krkavci, kteří čekají, až kus zhasne a oni dokonají dílo zkázy. Ten kus na vás ještě smutně kouká a čeká, až ho vysvobodíte z jeho trápení usmrcením. V tom případě nevíte, zda se máte vztekat a všechny nezodpovědné majitele těchto psů proklínat, nebo brečet.

V letošní zasněžené zimě, kdy se běžkaři se psy pohybují po polích křížem krážem, jsme takové případy uštvení srnčí zvěře v době psaní tohoto článku likvidovali už dva. Uvědomte si, jak se špatně pohybuje zvěř na jejich malých kopýtkách, když se při stálém pronásledování propadá do ztvrdlého hlubokého sněhu. Zvěř v těchto zimních podmínkách potřebuje klid, aby si uchovala tukové zásoby. Myslivci se snaží jí je doplňovat kvalitním krmením, zatímco někteří z vás se chovají jako pánové tvorstva, a to poslední, co v přírodě zůstává, ženou do záhuby. Dopřejte zvěři na jejich stanovištích tolik potřebný klid.

Dále si uvědomte, k jakým škodám na mladé zvěři dochází v letních měsících, kdy si ani nevšimnete, že volně pobíhající pes v polní krytině chytne a zmáčkne malého zajíčka, srnče nebo jinou drobnou zvěř.

Další nešvar, který se rozmáhá, je zbavování se přebytečných věcí z domácností odhozením do lesa nebo podél silnice třetí třídy. Odstařujícím případem byla nalezená ovce, kterou majitel po úhynu dovezl do lesního remízku u říkovické silnice. Dalším případem byl chovatel králíků, který vyhodil u cesty větší množství uhynulých králíků. Posledním čerstvým případem bylo, když někdo doma porazil několik vietnamských prasat a jejich kůže i s hlavou nelenil dopravit z Říkovic do háje Kabát.

Na závěr se na vás obracím s velkou prosbou – chovejte se k veškeré přírodě ohleduplně a s pokorou, vaňte si toho, co ještě v přírodě máme, všimněte si ostatních, jak se venku chovají. Příroda se vám za to bohatě odvděčí hezkými zážitky při pobytu v ní. Přeji vám hodně zdraví a pohody.

Zdeněk Sedláček, honební starosta Osík

Pozn. Se stejnými problémy se setkávají i členové našeho mysliveckého sdružení, proto se s uvedeným textem plně ztotožňují.

Toulky morašickou minulostí

V dnešních toulkách použiji vzpomínek pana Jana Fikejze z Morašic na události tak, jak je prožíval v období I. světové války. Celé zapsané vyprávění je dosti obsáhlé, ale čtivé a psané krásnou češtinou, kterou dnes již nepoužíváme. Uvedu pouze úryvky.

Pan Jan Fikejz v r. 1914 jednadvacetiletý pomáhal svému otci Františkovi v hospodaření na statku čp. 41. O osudových dnech píše: „O dnech petropavlovských r. 1914 (konec června) konán v Brně sokolský slet. Zúčastnil jsem se také. První den sletový odpoledne, kdy jsme

byli seřazeni ku cvičením prostným, došla zpráva, že v Sarajevě zavražděn byl následník trůnu habsburského Ferdinand d' Este se svojí chotí. Slet byl ihned přerušen a my rozjeli se do svých domovů. Všeobecně se říkalo: z toho může být válka. Následníka zavraždil Srb – student Princip. Dávno se již Rakousko připravovalo na Srby a nyní byla příčina“.

Dále pan Fikejz popisuje sled událostí. U odvodu byl 15. června, dne 23. července obdržel povolávací rozkaz k aktivní vojenské službě s nastoupením 1. října. Na statku nebylo mnoho času sledovat politické události – byly žně. Dne 26. července byla vyhlášena částečná mobilizace. Byly vylepeny mobilizační vyhlášky a obecní strážník Josef Andrlé bubnem svolával příslušníky armády. Fikejzovi se museli s pláčem rozloučit s dvěma koňmi. Zbyl jim jen malý valášek, který nebyl zvyklý do potahu. Koupili tažnou krávu a později i hnědáka, žně s námahou dokončili.

Dne 28. července byla Srbsku vyhlášena válka. Též p. Fikejz se musel připravit na vojnu. Vypráví: „Nastoupil jsem k vojsku 25. srpna a to k 12. zeměbranceckému pluku do Čáslavi. Těžko jsem se loučil s rodným domem, netuše co na mne všecko čeká. Byla válka! Dne 27. srpna na moje 21. narozeniny oblékli mne do vojenských hadrů. Prodělával jsem výcvik jako jednorochní dobrovolník. Bylo nás 90, z toho 11 Němců – většinou učitelů. Vojna nám mnoho nevoněla. Dřímala v nás jakási zášť proti nenáviděnému Rakousku.“

Celá skupina prošla výcvikem a po čase část, mezi nimi J. Fikejz, byla zařazena do tzv. „maršbatalionu“ a poslána na frontu. Dne 14. listopadu odjeli přes Německý Brod, Jihlavu, Znojmo, Vídeň, Budapešť a Košice na frontu do Karpat. Po pětidenní vyčerpávající jízdě vlakem (pro nedostatek místa bez spánku) vystoupili v Bardějově. Poté se vydali na pěší pochod směrem k severu k doplnění 12. zeměbranceckého pluku na území Haliče. Prošli mnoho vesnic, s námahou sháněli nocleh po chalupách – obyvatelstvo se jich bálo. Situace byla o to těžší, že nastávala zima, všude bylo plno sněhu a mráz. Pochod směřoval stále na sever k Dukelskému průsmyku.

Ve vesnici Polanka již bylo znát, že fronta je blízko, bylo tam zřízeno obvaziště a dunění střelby se ozývalo často. Setnině vojáků bylo veleno jít do přímého střetu s ruskými vojsky i pod hrozbou zastřelení od rakouských důstojníků. Po dva dny duněla děla, nad hlavou svištěly kulky z kopce na kopec, nohy se bořily do vysokého sněhu, každý se snažil ukrýt, jak to šlo. Pan Fikejz dále píše: „Ruské dělostřelectvo přeneslo oheň těsně za nás, aby nikdo nemohl uniknouti a zálohám byl také zamezen přístup. Boj se rozzuřil na nejvyšší stupeň a tu pojednou střelba umlkla. Bylo slyšeti rozkazy našich důstojníků k ústupu. A tu pojednou hromové „urá, urá“ a již se Rusové sypali na nás. Řekli jsme si, že utíkat nebudeme, že je to nebezpečné a že se bránit také nebudeme. Pušky a patrony jsme zaházeli a zanedlouho byli jsme již jako zajatci. Tím jsme byli jako na novém světě. Do zajetí se nás dostal značný počet a stále nové zajatce přiváděli. Bylo nám veselo, že jsme se dostali z místa boje. Tím jsem dobojoval za nenáviděné Rakousko. Výstřelu po celé dva dny boje nedal jsem vůbec.“

Jak bylo v zajetí? Vyprávět budeme v příštím Občasníku.

Bohumila Trávníčková